Under Mahatma Gandhi NREGA In Convergence with TSPL (CSR)

Mansa Magic Soak Pit Project

"A lot of people never use their initiative because no-one told them to."

The Problem

- In villages Waste Water/Grey Water from the houses is drained out on the streets, due to stagnant water near the house there is problem of mosquitoes & other water borne diseases.
- Stagnant water is also cause of fight in Villages.
- Problem is rising day by day as there is no safe disposal of Grey Water.
- Problems in households/habitats far from village & households where surface level is lower than the village surface level.
- Even Development Works are held back.

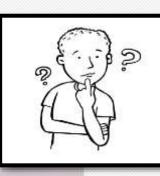

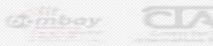

Challenges

- Understanding New Project/Idea.
- Adaptability/Generating Interest of local people.
- Area/Houses to start with.
- Compliance of Guidelines of Construction of Soak Pits.
- Negative approach of community towards projects.

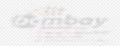

Gram Sabha & Sharing the Project/Concept with Villagers

Survey

in Village

Innovative Design

(The Concept)

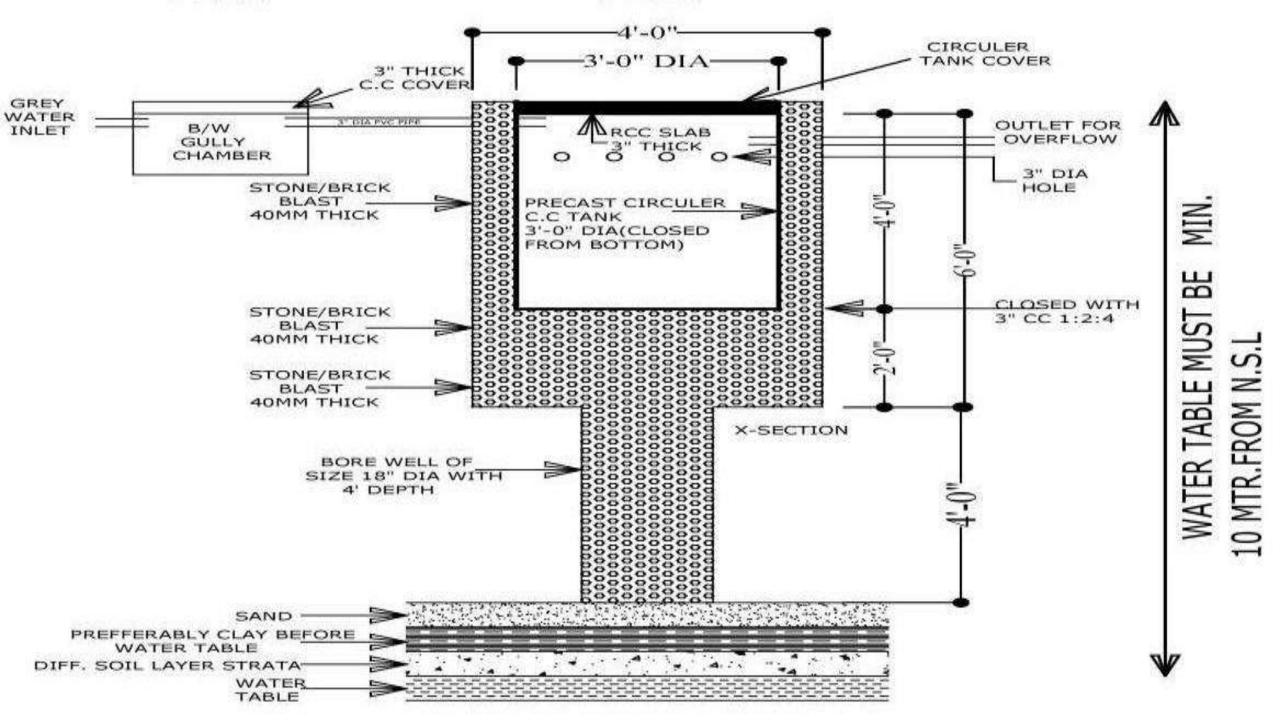

DISTRICT DEVELOPMENT DIALOGUE 2019

SCALABLE BEST PRACTICES LEARNINGS FROM THE FIELD

Project Initiation

Meeting

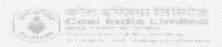

IEC Activities

The Solution

Project Cost Analysis

- Total Expenditure for 65
- MG NREGS Share
- TSPL (CSR) Share
- Pre tank Bricks
- Persondays Generated
- Timeline for Completion
- One Soak Pit Estimate

- : 3,29,300 (65 Soak Pits)
- : 1,79,800
- : 1,49,500
- : By household.
- : 313 Days
- : One Month
- : 7,686

Environment

SCALABLE BEST PRACTICES
LEARNINGS FROM THE FIELD

Day

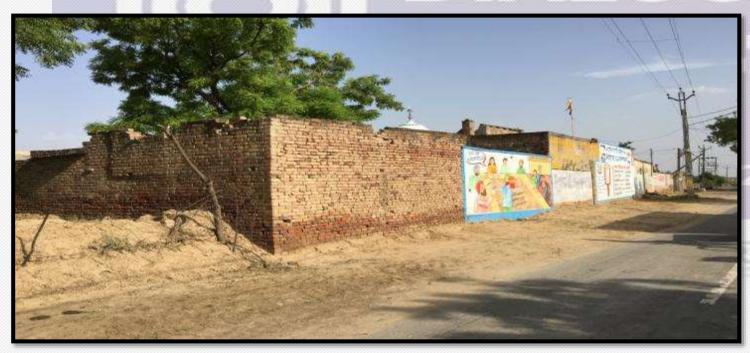

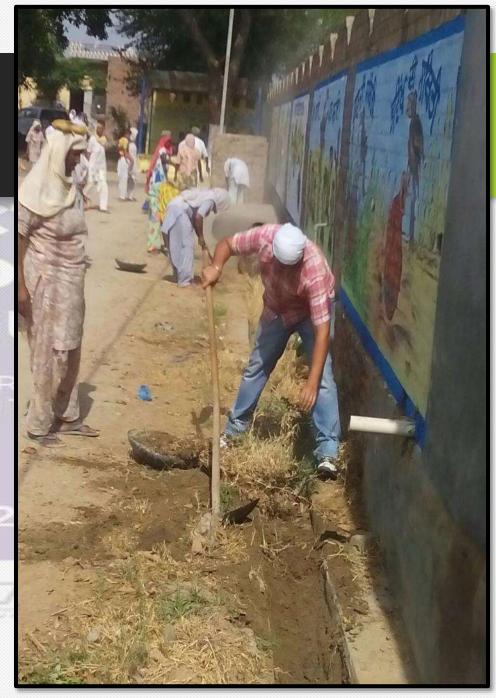

Mansa Magic Soak Pit Logo

Gram Sabha After Completion

Transparency & Accountability

(Citizen Information Boards)

ਪਿੰਡ ਮਾਨ ਅਸਪਾਲ ਵਿਖੇ ਸਕ ਪਿਟ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਜੰਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮਗਨਰੇਗਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੋਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮਨਦੀਪ ਸਿੰਘ। ਘਰਾਂ ਅੱਗੇ ਲਗਾਏ ਸਕ ਪਿਟ ਨੰਬਰ ਅਤੇ ਸਾਂਝੀਆਂ ਬਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਪੇਂਟਿੰਗ।

ਪਿੰਡ ਮਾਨ ਅਸਪਾਲ ਨੂੰ ਮਗਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਸਨਮਾਨ ਦੇ ਐਲਾਨ ਤੋਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀ ਬਾ.ਗੋ-ਬਾ.ਗ

ਗੁਰਚੇਤ ਸਿੰਘ ਵੱਤੇਵਾਲੀਆ ਮਾਨਸਾ, 9 ਜੂਨ- ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਪਿੰਡ ਮਾਨ ਅਸਪਾਲ ਨੇ ਮਗਨਰੇਗਾ ਸਕੀਮ ਤਹਿਤ ਪੇਂਡ ਵਿਕਾਸ ਮੰਤਰਾਲਾ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਅਵਾਰਤ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ੇਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅੱਜ ਜਦੋਂ 'ਅਜੀਤ' ਰਾਹੀਂ ਪਿੰਡ ਵਾਸੀਆਂ ਨੂੰ ਖ਼ਬਰ ਮਿਲੀ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖ਼ਸ਼ੀ ਦਾ ਪਗਟਾਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਮਗਨਰੇਗਾ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਹੀ ਵਧੀਆ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਸਨਮਾਨ ਤਾਂ ਮਿਲਣਾ ਹੀ ਸੀ । ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਰੇ ਘਰਾਂ ਵਿਚ ਸੋਕ ਪਿਟ ਬਣਾਉਣ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਹਰ ਘਰ ਅੱਗੇ 'ਮਾਨਸਾ ਬਚਾਓ, ਪਾਣੀ ਬਚਾਓ' ਅਤੇ ਸੋਕ ਪਿਟ ਨੰਬਰ ਵੀ ਲਗਾਏ ਗਏ ਹਨ। ਪੀਣ ਵਾਲੇ ਪਾਣੀ ਦੀ ਪਾਈਪ ਲਾਈਨ ਪਾਉਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਛੱਪੜ ਦੀ ਪਟਾਈ ਅਤੇ ਭਲਾਈ ਦੇ ਕੋਮਾਂ ਸਥੇਧੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਪੇ'ਟਿੰਗ ਵੀ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਸੋਕ ਪਿਟ ਬਣਾਉਣਾ ਵੱਖਰਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਹੀ ਪਿੰਡ ਨੂੰ ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ

ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਇੱਕੋਂ ਇੱਕ ਪਿੰਡ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ

ਸਨਮਾਨ ਦੇਣ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸੋਕ ਪਿਟ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਜੋ ਅਪ੍ਰੈਲ 2015 ਵਿਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਾਲ ਵਿਚ ਖ਼ੁਕੰਮਲ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਧੀਨ ਆਧੁਨਿਕ ਡਕਨੀਕ ਨਾਲ ਹਰ ਘਰ

ਸੋਕ ਪਿਟ ਸਕੀਮ ਦੀ ਸ਼ਲਾਘਾ

ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਸੋਖਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕ ਟੋਆ ਡਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿਚ ਕਿ ਪੂਰੇ ਘਰ ਦਾ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਸੇਖਣ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਮਗਨਗੇਗਾ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਕੁੱਆਰਡੀਨੇਟਰ ਮਨਚੀਪ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਜਿੱਥੇ ਗਲੀਆਂ, ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਜਾਣਾ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉੱਥੇ ਹੀ ਧਰਤੀ ਵਿਚ ਪਾਣੀ ਦਾ ਪੱਧਰ ਵਧਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਪਿੰਡ ਦੇ ਛੱਪੜ ਵਿਚ ਗੋਦੇ ਪਾਣੀ ਪੈਣ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਵੀ ਹੋਲ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਗਲੀਆਂ ਨਾਲੀਆਂ ਵਿਚ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਵਿਰਨ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਲੜਾਈ ਭਗੜੇ ਤੋਂ ਬਚਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇਸਿਆ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਾਜੈਕਟ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਲੇਗਾਨਾ ਦੇ ਪਿੰਡ ਇਬਰਾਹਿਮਪਰ ਵਿਖੋ

ਸ਼ਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਉਕਤ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਕੁੱਲ 65 ਘਰ ਹਨ ਅੜੇ ਸਾਰੇ ਹੀ ਘਰਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਸਕੀਮ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸੋਕ ਪਿਟ ਤਕਰੀਬਨ 3 ਲੱਖ 25 ਹਜ਼ਾਰ ਦੀ ਲਾਗਤ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਇਸ ਪਾਜੈਕਟ ਵਿਚ ਤਲਵੰਡੀ ਸਾਥੇ ਪਾਵਰ ਪਲਾਟ ਵੱਲੋਂ ਵੀ ਸਹਿਯੋਗ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਮਾਨ ਅਸਪਾਲ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਗੁਰਜੇਟ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਿੰਡ ਮਾਨ ਅਸਪਾਲ ਕੋਠੇ ਦੀ ਸਰਪੋਚ ਕਰਮਜੀਤ ਕੋਰ ਨੇ ਦੋਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਵਧਾਈਆਂ ਮਿਲ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਸੋਕ ਪਿਟ ਕਾਰਨ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਪਾਣੀ ਦੀ ਸਮੱਸਿਆ ਤੋਂ ਛਟਕਾਰਾ ਮਿਲ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਭਗਵੰਤ ਸਿੰਘ ਸੇਵਾ ਮੁਕਤ ਹੋਲਦਾਰ, ਕੋਠੇ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਾਬਕਾ ਸਰਪੰਚ ਸਖਬੀਰ ਸਿੰਘ, ਪੰਚ ਸੰਘਰ ਸਿੰਘ, ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ, ਗਰਮੀਤ ਕੌਰ, ਛੋਟਾ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਇਹ ਸਕੀਮ ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਫਲ ਅਤੇ ਸ਼ਲਾਘਾਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਰ ਪਿੰਡ ਵਿਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ।

प्रोरणा

राजस्थान से आई टीम बोली- कलेक्टर से बात कर हम भी बनाएंग अपने जिले में सोकपिट

सोकपिट युक्त गांव देखने पहुंची टीम

भास्कर संवाददाता भागस

गांव मान अस्पाल कोठे में बनाए गए राज्य के पहले सोकपिट प्रोजेक्ट को दैनिक भास्कर द्वारा प्रमुखता से प्रकाशित करने के बाद रूरल डिवेलपमेंट एंड पंचायत डायरेक्टर पंजाब सरजीत सिंह बैंस द्वारा पंजाब के एडीसी (विकास) ने पंजाब के सभी एडीसी (विकास) को आदेश दिए हैं कि वे अपने जिले में एक ऐसा गांव चुनें और इस प्रोजेक्ट को शरू करवाएँ। वहीं दूसरे पड़ोसी राज्यों में भी इसका असर दिखाई देने लगा है। मानसा के इस गांव में लगे सोकपिट प्रोजेक्ट को देखने व अपने राज्य में शरू करने के लिए श्री गंगानगर (राजस्थान) से एक पांच सदस्यीय

सोकपिट प्रोजेक्ट बेखती राजस्थान से आई टीम।

टीम सोकपिट प्रोजेक्ट को देखने

टीम के अधिकारी हरविंदर सिंह ढिल्लों जिला कोआर्डिनेटर स्वच्छ भारत अभियान ने बताया कि भास्कर में छपी इस खबर के बारे में राजस्थान चर्चा है। उन्होंने बताया कि इस प्रोजेक्ट को देखने के लिए हमारे जिला कलेक्टर ने हमें इस प्रोजेक्ट को देखने व समझने के लिए यहां भेजा है। उन्होंने गांव में बने सोकपिट के बारे में गांव के लोगों से भी चर्चा की और घर-घर जाकर सोकपिट को देखा।

उन्होंने बताया कि वह इस के बारे में जिला कलेक्टर से बात कर जल्द ही अपने जिले के गांवों में भी सोकपिट का काम शुरू करवाएंगे । इस मौंके पर मानसा के जिला कोआर्डिनेटर मनदीप सिंह ने बताया कि उन्होंने तलवंडी साबो पावर प्लांट व ग्राम पंचायत के सहयोग से मगनरेगा के अधीन इस ग्रोजेक्ट को बनाकर चालू किया है जिसका लोगों द्वारा अच्छा सहयोग मिल रहा है। इस मौंके पर राजस्थान से आए मंजू पंचायत समिति पालमपुर व संदीप कुमार आदि मौजुद थे।

Mansa village bags national award for saving water

Neel.Kamal@timesgroup.com

Mansa: At a time when groundwater is depleting fast in Punjab, a small village of Mansa has led by example on conservation of water. And in recognition of its efforts, Man Aspal village has been chosen for a national award by the Union ministry of rural development for the year 2015-16. Union rural development minister Narendra Singh Tomar will give away the award to the panchayat on June 19 in Delhi.

Mahatma Gandhi National Rural Employment Guarantee Scheme (MGNREGS) commisiosner C Siban said, "Man Aspal in Mansa has properly implemented the rural employment guarantee scheme with its USP being water conservation. The village panchayat has been chosen for national award which will be presented on June 19."

Water conserved in the Man Aspal village, situated in Mansa block, is not only reused but it also saves flow of waste water to the pond, protecting it from pollution. Water conservation is done by constructing soak pits and septic tanks (concrete tank used to store used water) in every house of the village, which has been completed

A soak pit in one of the houses of Man Aspal village

under MGNREGS.

With the proper implementation of MGNREGS for a village-specific project, Man Aspal turned out to be the only village of Punjab in implementing water conservation. The Man Aspal panchayat has also done wall paintings on water conservation at common places and on walls of houses.

"The soak pit project, which deals with waste water management to make the villages drain free, was started in 2015 as a pilot with the support from a multinational company. Under the project, soak pits of four feet by 10 feet with a septic tank of three feet by four feet were constructed at the cost Rs 3.29 lakh in all the 65 houses. It also solved the problem of flow of waste water to the pond. The village has 107 MGNREGS job card holders were project and employment in the project and deputy com rampal Gup sarpanch Gup the project and employment in the project and memployment in the project and deputy com rampal Gup sarpanch Gup the project and deputy com ram

holders. Most of the job card holders were employed in the project and total 113 days of employment were generated in the project," said Mansa deputy commissioner Dharampal Gupta and Man Aspal sarpanch Gurjant Singh.

Mansa ADC (development) Jatinder Singh Brar said apart from the soak pit project, the village also renovated the pond, bricklined a street and laid a drinking water pipeline all under MGNREGS.

Award for Soak Pit Village

Visit by IIM Amritsar students

Benefits Achieved

- This project has help in cleaning the environment by restricting flow of Grey water from Houses.
- Public Private Partnership (PPP) model (MG NREGA & TSPL).
- This project will also help recharging the ground water table.

8 February 2019

MG NREGS labour provided work.

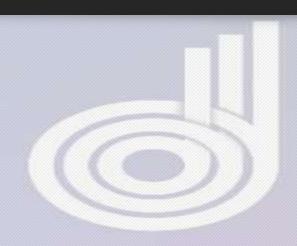

Thanks

SCALABLE BEST PRACTICES
LEARNINGS FROM THE FIELD

